

**ODBOR DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA NOTRANJO POLITIKO, JAVNO UPRAVO IN PRAVOSODJE**

34. seja

(5. junij 2007)

**Sejo je vodila Mojca Kucler Dolinar, predsednica odbora.
Seja se je pričela ob 14.04.**

Prehajamo na naslednjo točko to je na **3. TOČKO - PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVLJANSTVU.**

Predlog zakona teče v okviru zakonodajnega postopka, po skrajšanem postopku. Državnemu zboru ga je predložil Državni svet Republike Slovenije. Da teče zakon po skrajšanem postopku pa je odločil Kolegij na svoji 97. seji.

18. TRAK: (KO)

(nadaljevanje) Predlog je bil objavljen v Poročevalcu. Prejeli ste mnenje Zakonodajno-pravne službe in tudi mnenje Vlade. Uvodoma bom dala besedo vabljenemu Državnemu svetu in tako pričenjamo z obravnavo predloga zakona v skladu s 126. členom Poslovnika. Želi predstavnik Državnega sveta? Gospod Maučec izvolite.

MARJAN MAUČEC: Najlepša hvala za besedo. Lepo pozdravljena predsedujoča, minister, člani in članice tega odbora.

Jaz moram povedati, da ta sprememba je dejansko prišla iz zamejstva. Nekako se pojavlja v Argentini, Kanadi, Avstraliji, Braziliji in tudi drugod problem glede izvajanja teh postopkov. Nekako pa vse skupaj izvira iz 1991 leta, ko je zakonodajalec prvič, kot suverena država Slovenija, sprejela ta zakon in mejno dobo 23 let. Potem se je skoraj čez desetletje, 2002 leta zakon spremenil, ker se je ugotovilo, da ni življenjski in da so imeli takratni polnoletni ljudje zelo malo časa, predvsem zaradi informacijskega sistema; treba je vedeti, da takrat še ni bilo elektronske pošte, ni bilo v elektronski obliki; in se je nekako ugotovilo, da kvečjemu eno leto bilo realne možnosti, da se prigrasijo preko 6. člena. Seveda, zakonodajalec potem omogoča v 13. členu, da pridobivanje državljanstva, ki pa mislim, da za tiste ljudi, ki imajo pravico, da lahko dobijo slovensko državljanstvo ni v redu, kajti Slovenija je demokratična, svobodna država in mislim, da vsi tisti, ki imajo osnove po Zakonu o državljanstvu jo morajo dobiti. Nekako tudi navajanje v nadaljevanju v 13. členu, ki ga želimo spremeniti, se nekako nagibamo na 5. člen Ustave, kjer nekako obvezuje Ustava organe Republike Slovenije, da igrajo pozitivno obveznost, se pravi, da vključijo vse tiste, tudi, ki se prijavijo po ne najbolj ugodnem členu, da v upravnem postopku to naredijo. Jaz seveda tudi vem, da bo razprava tekla v tem smislu, da je to po upravnem postopku že sedaj možnost, ampak morate verjeti in tudi tisti, ki se s tem ukvarjajo vedo, da temu pač ni tako in da Argentina, Brazilija, Kanada ni v Murski Soboti, Ljubljani in Kopru, da ti postopki trajajo dolgo. Potem na prvi stopnji organ zavrne in potem morajo ponovno plačati pristojbino in te zadeve se nekako vlečejo v nedogled. Treba je tudi povedati, da dejansko s tem zakonom ne spreminjamo nobenih osnovnih pogojev za samo pridobitev, tisti, ki že po

obstoječem zakonu lahko pridobijo, se jim na bolj human in bolj lahek način omogoči, predvsem pa tistim, ki so 1991 leta bili starejši od 25 let, sploh niso mogli pridobiti državljanstva, jim je omogočeno, da ga imajo z dvigom starostne meje na 45 let. Če izračunamo leta, ki so šla mimo, 3 leta in pol možnosti, da to pridobijo. Ta zakon dejansko nima nobenih finančnih posledic. V navezavi

19. TRAK: (KO)

(nadaljevanje) s primerjavo s tujimi državami je pa še dosti bolj restriktiven, kot je na primer v Italiji, na Hrvaškem, v Avstriji, Finskem, Nemčiji tako, da to ni nobena bianco menica za nekoga, ki teh pogojev nima. Verjemite, da ljudje po svetu to pričakujejo z zelo velikim zadovoljstvom bi sprejeli. Nekako imajo tudi ustne zaobljube predstavnikov oblasti v Sloveniji, da se bo to zgodilo in jaz vam polagam na vašo presojo, da ugodite temu predlogu. Toliko z moje strani. Hvala lepa.

PREDSEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala lepa. Gospa Gorec iz Zakonodajno-pravne službe, izvolite.

NEVENKA GOREC: Hvala lepa za besedo. Gre za sorazmeroma kratek zakon in tako se moram dotakniti vsakega člena posebej.

V zvezi s 1. členom bi opozorila na to, da gre za nedvomno za sprejemanje politične odločitve. Določitev višine, starostna meja namreč ni v pristojnosti presoje Zakonodajno-pravne službe, vendar pa smo pri tem le želeli opozoriti, da je že ob tem, ko se je že sprejemal, že enkrat spremembe in dopolnitve zakona o državljanstvu, da je že bilo opozorjeno na višino starostne meje in takrat se je pač zakonodajalec odločil za višino kakršna je trenutno v veljavnem zakonu določena.

Pač pa bi morali opozoriti na predloge, ki so podani v 2. členu in sicer v drugem odstavku. Tam je namreč predlagatelj vezal pridobitev državljanstva na območje. V veljavnem zakonu pa tega območja ni določenega tako, da menimo, da je takšna dopolnitev zakona, kot je predlagana pravzaprav neutemeljena.

V zvezi s petim odstavkom, smo pa opozorili na določbe Zakona o splošnem upravnem postopku. Ta namreč določa, da mora upravi organ stranko vedno takrat kadar pride z zahtevo oziroma vlogo, opozoriti na tisto najbolj ugodno možnost. V kolikor seveda stranka ne pristane na tak nasvet upravnega organa, mora upravni organ odločati v okviru zahtevka kakršen je podan tako, da pravzaprav Zakonodajno-pravna služba ni mogla dati pozitivnega mnenja k predlogu k 2. členu tega zakona. Prvega sem pa že omenila, da gre za politično odločitev. Hvala lepa.

PREDSEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala in še predstavnik Vlade, ministra Mateja, izvolite.

DRAGUTIN MATE: Hvala lepa. Jaz bi k temu dodal mogoče samo še dva stavka, ker se nekatere naše pripombe oziroma stališča Vlade popolnoma pokrivajo tudi z besedami, ki so bile že izrečene s strani Zakonodajne službe.

Treba je reči, da je Slovenska država že dvignila starostno mejo iz 23 na 36 let in da je seveda zelo malo držav, ki imajo tako visoko starostno mejo. Zelo veliko držav ima 22 oziroma 23 let.

Drug problem, ki se pojavlja s tekstom, ki je predstavljen je pa seveda ta, da odpira zadeve precej na široko in ne omejuje več to, kar je ta člen do sedaj omejeval, kjer je bilo pogojevano pridobitev državljanstva na takšen način, za tiste potomce, ki so državljani Republike Slovenije bili ali so še vedno, po rodu - tukaj omogoča te spremembe oziroma če bi jih sprejeli, bi omogočile, da bi tudi za tiste, ki so z naturalizacijo

20. TRAK: (DAG)

(Nadaljevanje) pridobili slovensko državljanstvo, da bi tudi za njih omogočili takšen način pridobivanja državljanstva. Treba je tudi povedati zelo jasno, da vse države, ki so bile omenjene, kjer so nastajale določene težave v preteklosti, da teh težav več ni. V nekaterih državah so zadeve popolnoma zaključene za tiste, ki so želeli te zadeve narediti, in že leto, dve ni nobenih vlog v zvezi s takšnimi pridobitvami državljanstva. Razen tega pa to, da je za Slovence, ki živijo po svetu, najbolj primerna rešitev za reševanje državljanstva 13. člen veljavnega zakona, kjer Vlada odloči o sprejemanju v državljanstvo, in so določeni tudi pogoji za Slovence, ki živijo po svetu, in so narejeni tako, da omogočajo vsem tistim, ki čutijo vez z matično državo, da lahko pridejo do tega državljanstva. In vse vloge, trdim, da lahko vse vloge oseb, ki živijo po svetu, rešimo v okviru 13. člena, da je dovolj široka dikcija, ki omogoča izpeljati vse postopke. Pri sami predstavitvi sem pa imel občutek, da se zelo pogosto meša reševanje vlog, ki so se reševale po členih, ki so tu predlagani za spremembo, s 13. členom in odločanjem po 13. členu ter dajanjem mnenj pristojnih vladnih služb v zvezi s pridobitvijo državljanstva po 13. členu.

Če zaključim, Vlada meni, da je meja 36 let primerna in da v vsakem primeru mora ostati v zakonodaji omejitev na potomce državljanov, enega od staršev državljanov Republike Slovenije, po rodu in ne po naturalizaciji, kar bi odpiralo popolnoma druge dimenzije, ki bi jim bili potem priče v prihodnosti. Hvala.

PREDSEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala. Sedaj odpiram razpravo, tako da se lahko člani in članice oziroma ostali zainteresirani prijavite. Gospod Maučec, izvolite.

MARJAN MAUČEC: Hvala za besedo. Očitno nisem dobro predstavil ali me pa niste dobro razumeli. To, kar je sedaj govoril minister na koncu, da je pač država dvignila na 36 s 23. Treba si je izračunati, da je prvi zakon bil sprejet leta 1991 in do leta 2002 je preteklo 11 let, in je kvečjemu premaknila mejo za dve leti. Ampak za tiste, ki so pa bili 25 let stari, pa niso imeli niti ene sekunde šanse, da se lahko prigrasijo. In ne govoriti, da je to isti standard, kot je v Evropi. Je treba vedeti, da imajo v Evropi državljanski zakon že kar nekaj desetletij. Pri nas pa tega v Sloveniji enostavno ni bilo, ker nismo imeli država. In država ni bila nič kriva pa nič mačehovska, ampak sedaj je pa treba vedeti resnico in to spremeniti. Ker tudi tisti, ki so prebrali, očitno pač vsi niso prebrali, navajam, da je to samo za tiste, ki so takrat leta 1991 bili toliko stari. Za ostalo, za normalno populacijo potem zadeva teče po postopku naprej, kot je pač to vsepovsod, do 18. leta se pač prigrasijo starši, do 36. leta naprej pa potem vsak posameznik se odloči, ali bo sprejel slovensko državljanstvo ali ne.

Kar se tiče 2. člena, sem že v svojem uvodu povedal in mi je jasno, da bo pač to napad na to dikcijo, glede upravnega postopka. To sem tudi pripravljen brez problemov umakniti, če je to problem, da zakon ne bi šel naprej, ker ključen je 1. člen, ki je političen. Vem, da se ta seja snema in to bodo ljudje pač tudi slišali in vedeli, ker eno je govoriti, potem ko pa pride do možnosti rešitve problema, se pa pač zadeva noče rešiti. Tudi zavajajoče je,

21. TRAK: (DAG)

(Nadaljevanje) da se širi nek krog. Navajamo samo tisto, kar je že v prejšnjem zakonu dejansko Ustavno sodišče dalo možnost potomcem, mislim, tistimi živečim, ki so spremenili državljanstvo zaradi tega, ker so pač šli v tujino po določenem letu. Ampak tu zdaj samo hočemo nadgraditi v tem smislu, da pa če so oni lahko dobili, da potem tudi njihovi potomci lahko; po sedaj veljavnem zakonu njihovi potomci ne morejo dobiti, če je eden od staršev iz tistega obdobja. In zato vas res prosim, da se poskušate vživeti v probleme. Tu gre konec koncev za majhno število ljudi, ampak ti ljudje si to s srcem želijo, ker so družine ravno zaradi te starostne meje, takrat ko je bila samo možnost pridobiti za dve leti, da je nekdo bil star 35 let v družini, v isti družini z isto družinsko sestavo, nekdo drug je pa bil 36 pa pol, pa tega ni dobil. Nočem iti v polemiko, kako imajo druge države, ker konec koncev je važno, kako naša država, mi smo suverena država, mi smo evropska država, mi smo kulturna država, da poskušamo tisto, kar se da, rešiti. In to je samo stvar dobre volje in čisto nič drugega. Hvala lepa.

PRESEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala. Še kdo želi razpravljati? Gospod minister, izvolite.

DRAGUTIN MATE: Se opravičujem, vendar moram nekaj reči, ravno zaradi tega, ker se snema in ker se bo potem interpretiralo, kdo je kaj govoril.

Še enkrat bom poudaril, za vse Slovence, ki živijo po svetu in imajo slovenske prednike, sedanji zakon omogoča pridobitev državljanstva ne glede na njihovo starost - ne glede na njihovo starost. Govorimo o posebnem členu, ki v dikcijah spreminja tekst tako, da ni namenjen samo... Verjetno je to nastalo zaradi tega, ker je pač tako napisana dikcija. Ampak dikcija, ki je napisana, odraža to, da bodo v to zajeti tudi vsi tisti, ki so z naturalizacijo prevzeli slovensko državljanstvo, torej niso slovenski državljani oziroma bili Slovenci po rodu. In tu se mi ne zdi smiselno, da širimo to področje.

Ves čas prihaja do - ali pa poskus predstavitve, da Slovenija ni imela urejenega državljanstva pred letom 1991. To ni res. Slovenija je imela urejeno državljanstvo pred letom 1991, državljanstvo je bilo urejeno z republiško zakonodajo, ki je natančno določala, kako se pridobiva državljanstvo. Lahko je komu bil všeč tisti zakon ali ne všeč, to je druga debata. Vendar mora biti kristalno jasno, da je državljanstvo v Republiki Sloveniji bilo natančno urejeno. In najprej je v bivši SFRJ imel vsak republiško državljanstvo, šele potem je avtomatično po zakonodaji pridobil zvezno državljanstvo. Navzven je seveda zgledalo samo zvezno državljanstvo, ker je bil samo en potni list, ker ni bilo več različnih potnih listov. Vendar v matičnih knjigah, povsod je bilo natančno zapisano, kateri državljani si, tako da nismo tega začeli urejati leta 1991.

Jaz sem trdno prepričan, da za vse Slovence po svetu, ki želijo pridobiti slovensko državljanstvo, imamo 13. člen, s katerim lahko rešimo vsa tista vprašanja, ki jih potrebujemo, in ni treba širiti na nekatere druge določbe. Hvala.

PREDSEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala. Gospod Kokalj.

22. TRAK: (DAG)

ANTON KOKALJ: V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije, glede na to, da se ves čas zavzemamo, da bi se področje reševanja in podeljevanja, reševanja vlog za podelitev državljanstva bolje urejalo, smo podprli nedavno sprejet Zakon o državljanstvu, ki naj bi to bistveno pospešil in zmanjšal te probleme, ki so se pojavljali in v zvezi s katerimi so bile tudi podane pogosto pripombe na ta leta, ki so sedaj, se pravi, na to zgornjo mejo let, ki so sedaj predlagane v tem predlogu, ni bilo pripomb, vsaj do nas niso prišle. Menimo pa, da nedavno sprejeti zakon po besedah ministrstva bo odpravil probleme, v zvezi s katerimi so pripombe bile podane. In menimo, da je treba vsaj eno leto počakati, da vidimo, kakšne učinke bo ta zakon dal. Če ta zakon ne bo dal ustreznih učinkov, potem menimo, da je treba narediti korenitejšo spremembo.

Zato pač v tej fazi, iz teh razlogov in tudi iz razlogov, ki jih je navedla Zakonodajno-pravna služba, pač tega predloga ne bomo podprli.

PREDSEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala. Gospod Gulič.

ALEŠ GULIČ: Hvala, spoštovana predsedujoča. Dva problema sta pravzaprav tukaj. Eden je ta, ki omogoča večjo svobodo vsem, ki bi si želeli postati državljani države Slovenije, in ta del vsekakor v Liberalni demokraciji podpiramo. Druga stvar so pa pripombe Zakonodajno-pravne službe, ki na nek način pa blokirajo to vsebinsko odločitev. Tako da v Liberalni demokraciji tega ne bomo podprli. Se pa zavzemamo na vsak način za to, da se ta zadeva odpre.

Argument o tem, da je državljanstvo, ki je nastalo iz naturalizacije, drugačno od tistega, ki je, je pa seveda malce nevaren, ker vendar potem dobimo državljane dvojne sorte. In ta dvojna sortnost gre potem na potomce, ki prav gotovo niso nič krivi za to, da se je kdaj kaj v zgodovini zgodilo. Tako da mislim, da te zadeve pa vendarle morajo biti izenačene. Ne moremo imeti v Republiki Sloveniji državljane prvega, drugega in tretjega razreda, no, to pa mislim, da ni v skladu z najvišjim zakonom te države. Hvala lepa.

PREDSEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala. Gospod Sajovic, izvolite.

MAG. BORUT SAJOVIC: Jaz pobudo Državnega sveta sicer iz načelnih razlogov lahko podprem, vendar če držijo trditve gospoda ministra, in ni nobenih razlogov, da jim ne bi verjeli, da vsi ti, ki bodo s to razširitvijo, lahko dobijo državljanstvo tudi drugače, potem bomo imeli v preobilici zakonov še enega več. In jaz mislim, da to za države z urejeno demokracijo, je značilno, da imajo zakonov izredno malo, predvsem pa se sprememb lotevajo zelo malokrat. In če bodo za Slovence, ker nas je kljub vsemu vsak dan manj, doseženi isti cilji z drugim razlogom, potem ne vidim razloga, zakaj vnašati v ta naš pravni red še en dodaten zakon.

PREDSEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala. Še kdo, sicer bi zaključila? Gospod Maučec, izvolite.

MARJAN MAUČEC: Hvala za besedo. Vseeno moram povedati, da je verjetno jasno vsem, da se zavedamo, da je po 13. členu možno dobiti državljanstvo, tudi tisti, ki jih navajamo in jim hočemo nekako olajšati pri 6. členu. Ampak to

23. TRAK: (DAG)

(Nadaljevanje) je isto kot to, da se pač skozi zid tudi da priti, ampak skozi zid moraš iti s kladivom pa kakim orodjem, mi pa samo nekako v tem 1. členu predlagamo, da se omogoči tistim, ki nikoli niti ene sekunde niso imeli možnosti, da pridejo tudi s prigrasitvijo. Kot sem pa povedal, kar se tiče 13. člena, če je problematično predvsem to, kar se tiče petega odstavka, se ga lahko črta. In verjemite, da bi razveselili in nekako pokazali pravo mero odkritosrčnosti pa dobrodošlice tistim ljudem, ki na ta problem gledajo malo drugače kot mi, ki imamo tu Slovenijo danes, jutri in še naprej. Nekateri pa so pač bolj navezani in jo imajo včasih raje kot mi, kar je pa tudi logično, ker so pač toliko in toliko kilometrov oddaljeni in na to gledajo bolj čustveno. In verjemite, da jim je zelo težko, ko morajo par sto kilometrov ali pa tisoč kilometrov se peljati, da dajo vlogo, takšno ali drugačno, pa dobijo take in drugačne odgovore. Zato bi vas še enkrat prosil, da poskušate razmisliti v tem smislu. Hvala lepa.

PREDSEDNICA MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala. Ker ni drugih prijavljenih za razpravo, bi razpravo zaključila.

Glede na danes izražena mnenja v razpravi dajem na glasovanje naslednji sklep: da Predlog zakona o dopolnitvah zakona o državljanstvu Republike Slovenije ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Kdo je za? (6 članov.) Je kdo proti? (1 član.)

Ugotavljam, da je sklep, ki sem ga prebrala, sprejet.

Zaključujem obravnavo predloga zakona, odbor pa bo pripravil poročilo in vanj vključil tudi sprejeti sklep. Na seji Državnega zbora bom poročala sama, razen če želi kdo biti poročevalec.

Zaključujem to točko dnevnega reda. Zahvaljujem se vabljenim k tej točki dnevnega reda.